

ozaveščena, oče šaljiv, razumevajoč in prijeten, fotograf Jošt opravlja svoje delo in se drži bolj zase, na koncu pa je prav on tisti, ki pomembno prispeva k razkritju tatvin. Gospa Hermina, ki jo Filip in Zala po osebi iz Harryja Potterja imenujeta Hermiona in je prva žrtev neznanih tatov ali tatic, saj ji sunejo denarnico, je prikazana plastično in duhovito. Marljivi in bistrourni prijateljici Harryja Potterja, najboljši učenki na Bradavičarki, ni prav nič podobna. Hermina je debela kot sod, Filipova mama pa pravi, da je tak opis žaljiv, gospa je samo nekoliko zajetna. Ženska s čezmerno težo ves čas negoduje in se pritožuje, saj so potovalni podvigi zanj naporni, vmes pa Filipu pove tudi marsikaj pametnega, saj je med drugim prepričana, da amerikanizacija poneumlja in kvari evropsko kulturo. Ena od dobrodošliih slogovnih in vsebinskih posebnosti romana *Samo mulca* je pisateljičin smisel za humor. Marsikaj zna spretno zabeliti ter svoje bralke in bralce spravljati v smeh in dobro voljo.

Z večšo pisateljsko roko je prikazana igra zbliževanja in zavračanja. Ljubezenska čustva je zaradi možnosti prizadetosti treba prikrivati. »Nočemo biti prizadeti. Ker ljubezen tudi rani. Včasih je mehka kot svila, drugič pa ostra kot britev. Če se urežemo, peče in skali.« (str. 228) V tovrstni igri sta udeležena tudi Zala in Filip. Vse se srečno razplete in zagotovo se jima bo dogajalo še veliko lepega.

Roman *Samo mulca* je nov ustvarjalni dosežek pisateljice Janje Vidmar, delo, v katerem so v pravi meri

literarno prepričljivo in estetsko dognано prikazani doživljanje najstnika, družinski odnosi, skupinska dinamika, širjenje in poglobljanje vednosti in razgledanosti, vzgajanje ter spodbujanje vrednot svobode, spoštovanja in razumevanja. Zali in Filipu se večkrat dogaja, da ju imajo za mulca, toda v iskanju in razkritju žepark sta opravila pomembno delo, vredno občudovanja. Dolgoprstnežev in ljudi, ki se okoriščajo na račun drugih, ni lahko odkriti. Ko se vse izteče dobro, se Filip kar sam namesti na zemljevid detektivskih genijev. Zdaj torej spet pride na dan domišljava plat njegovega značaja. Ob vprašanju, kako se bo po potovanju postavil pred Zalo, pa se vendarle porajajo dvomi, ali mu bo uspelo. Že res, da je ljubezen nekaj, kar pošteno zdelo, sploh če je zaljubljenec star dvanajst let in pol, toda vseeno je vredno sprejeti izziv in se prepustiti novi dogodivščini.

Marija Švajncer,

marija.svajncer1@gmail.com

SLOVENSKA SLAVISTIKA NA 17. MEDNARODNEM KONGRESU SLAVISTOV V PARIZU¹

1 Uvod

Mednarodni slavistični kongres, 17. zapovrstjo, je letos med 25. in 30. avgustom 2025 potekal v Parizu, na Univerzi Sorbonne VI (Centre Malesherbes

¹ Prispevek je nastal v okviru programov P6-0038 in P6-0156, ki ju financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

de la Faculté des lettres de Sorbonne Université), in to prvič v neslovanski državi. Njegova izvedba je bila sprva načrtovana že leta 2023, saj po pravih poteka vsakih pet let in je bil zadnji leta 2018 v Beogradu. Zaradi rusko-ukrajinske vojne je bil prestavljen za dve leti in zato opredeljen kot izredni.

Na kongresu je sodelovalo približno 860 raziskovalcev, ki so predstavili svoje najnovejše raziskave s področij slovanske filologije, jezikoslovja, zgodovine in književnosti. Delo je potekalo v 22 večjih sekcijah z več podsekcijami, 41 tematskih blokih in 6 okroglih mizah.

Uvodni nagovor je imel Guillaume Fiquet, prorektor za mednarodne odnose na Univerzi Sorbonne. Kongres je v imenu organizacijskega odbora napovedal Pierre Gonneau z Univerze Sorbonne. Plenarni predavatelji so bili ruski pisatelj in publicist Boris Akunin, Giovanna Brogi (Univerza v Milanu), Georges Nivat (Univerza v Ženevi) in Aleksandar Loma (Srbska akademija znanosti in umetnosti).

V okviru spremljevalnega programa so pariški organizatorji omogočili ogledе treh ustanov: *Francoske nacionalne knjižnice François Mitterranda*, *Inštituta za slavistiko*, ki letos praznuje 100-letnico obstoja, ter *Inštituta Poljska knjižnica v Parizu*, ki je vključevala ogledе *Muzeja Adama Mickiewicza*, *Chopinovega salona* in *Muzeja Bolesława Biegasa*.

Vzporedno s kongresom je potekala knjižna razstava, na kateri so bile predstavljene knjige in revije s področja slavistike iz držav udeleženk. Slovensko gradivo je bilo eno izmed najbolj zastopanih, še posebej tudi mariborska

knjižna zbirka ZORA. Za prevoz in dostavo knjig, ki so ostale kot darovi pariški slavistiki, sta odlično poskrbela Veleposlaništvo Republike Slovenije v Parizu in Ministrstvo za zunanje zadeve.

V času kongresa je bil organiziran tudi sprejem na Veleposlaništvu Republike Srbije, in sicer ob 100-letnici srbistike v Franciji, čemur je bila posvečena tudi ena od kongresnih okroglih miz. Na sprejem smo bili vabljeni tudi vsi udeleženci tematskega bloka Komisije za slovansko besedotvorje, ki ga je organizirala in vodila Rajna Dragičević, predsednica Komisije in ugledna srbska leksikologinja. Njej je pripadla tudi čast, da je na veleposlaništvu izročila priložnostna priznanja zaslužnim za promocijo srbistike.

2 Iz zasedanja Mednarodnega slavističnega odbora (MSO)

V okviru kongresa je 28. avgusta potekalo plenarno zasedanje Mednarodnega slavističnega odbora, ki organizira kongres in združuje predstavnike 40 nacionalnih slavističnih odborov iz slovanskih in neslovanskih držav.

Zasedanje je vodila Natalija Bernicka (*Institut national des langues et civilisations orientales, Pariz*), letošnja predsednica Mednarodnega slavističnega odbora. Slovensko delegacijo je zastopal Mladen Uhlík (*Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Inštitut za slovenski jezik ZRC SAZU*), ki je tudi predsednik slovenskega Mednarodnega slavističnega odbora. Na zasedanju so bili potrjeni novi predstavniki nacionalnih odborov Velike Britanije, Hrvaške in Italije.

Delovanje strokovnih komisij MSO je v obdobju po beograjskem zasedanju predstavil mednarodni koordinator Peter Žeňuch s *Slavističnega inštituta Jána Stanislava Slovaške akademije znanosti*, ki je bil potrjen v novem mandatu do naslednjega Slavističnega kongresa.

Število akreditiranih komisij pod okriljem MSO se je od takrat zmanjšalo s 45 na 35. V Parizu so bila srečanja naslednjih komisij: Aspektološke komisije, Svetopisemske komisije, Dialektološke komisije, Komisije za Slovanski lingvistični atlas, Komisije za balkansko jezikoslovje, Komisije za starejšo slovansko zgodovino, Komisije za novejšo zgodovino Slovanov, Komisije za preučevanje slovnične zgradbe slovanskih jezikov, Komisije za preučevanje staroobredne skupnosti, Komisije za zgodovino slavistike, Komisije za zgodovinsko in kulturološko balkanistiko, Komisije za digitalno analizo slovanskih rokopisov in starih tiskanih del, Komisije za leksikologijo in leksikografijo, Komisije za jezikoslovne analize diskurza, Komisije za jezikoslovno bibliografijo, Komisije za prevodoslovje, Komisije za poučevanje slovanskih jezikov in književnosti, Komisije za slovanske knjižne jezike, Komisije za slovanske mikrojezike, Komisije za slovanske jezikovne stike, Komisije za slovansko medijsko jezikoslovje, Komisije za slovansko onomastiko, Komisije za slovansko besedotvorje, Komisije za sociolingvistiko, Komisije za primerjalno preučevanje slovanskih književnosti, Komisije za folkloristiko, Komisije za fonetiko in fonologijo, Komisije za starocerkvenoslovanske slovarje, Komisije za elektronske knjižnice in

digitalno humanistiko, Komisije za preučevanje slovanskih emigracij, Komisije za jezike religij, Stilistične komisije, Frazeološke komisije, Etimološke komisije in Etnolingvistične komisije.

Ustanovljena in akreditirana je bila tudi nova Komisija za kitabistiko, ki se osredotoča na preučevanje islamskih rokopisov, napisanih v poljščini in starobeloruščini v času Velike litovske kneževine.

Na zasedanju so bile sprejete tri pomembne odločitve.

(1) Predlog reforme o predlagani prenovi delovanja slavističnega kongresa, ki naj bi po novem vključeval: (a) uvedbo posebne komisije, ki bi izbirala referate namesto nacionalnih komisij; (b) ukinil nacionalne kvote in (c) uvedel minimalne kvote petih referatov na državo, ni bil sprejet. Zato bo vprašanje prenove preneseno na naslednja zasedanja.

(2) V Mednarodni slavistični odbor je bilo sprejetih šest novih častnih članov, med njimi iz Slovenije Alenka Šivic-Dular, ki sta jo predlagala Natalija Bernicka in slovenski predstavnik Mladen Uhlik.

(3) Naslednji Mednarodni slavistični kongres bo potekal leta 2029 v Pragi, ki je bila izbrana tudi zato, ker je prav tam pred sto leti (1929) potekal prvi slavistični kongres.

3 Slovenski prispevki, uvrščeni v programe sekcij

Slovensko slavistiko je na tem pomembnem dogodku zastopalo 16 raziskovalcev z Univerze v Ljubljani, Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša

ZRC SAZU, Univerze v Mariboru in Univerze na Primorskem. Povzetki referatov so objavljeni na spletni strani kongresa.

Slovenski udeleženci so aktivno sodelovali v različnih sekcijah, tematskih sklopih, srečanjih komisij in okroglih mizah, ki so bile vključene v uradni program. Večina njihovih prispevkov je bila objavljena v kongresni številki *Slavistične revije* (73/2). Slovenska delegacija se je predstavila z naslednjimi prispevki:

MATEJ ŠEKLI: Slovenski jezik v kontekstu hipotetične srednjeevropske jezikovne zveze. V prispevku je slovenski jezik obravnavan s stališča slovensko-nemškega jezikovnega stika. Prikazano je dvostransko prevzemanje občno- in lastnoimenskega besedja iz jezika v jezik.

PETRA STANKOVSKA: Kritična izdaja besedila Peteroknjižja iz hrvaških glagolskih srednjeveških brevirjev in misalov. Avtorica podrobno predstavlja specifično problematiko priprave kritične izdaje Peteroknjižja iz hrvaških glagolskih knjig, jezikovno in prevodno neenotnost teh besedil ter prikazuje primerjave s prevodom v drugih knjigah.

IRENA OREL: Kontrastivna primerjava Hipolitovega slovenskega prevoda *Orbis pictus* Jana Amosa Komenskega (1711–1712). V članku je kontrastivno jezikovno obravnavan slovenski prevod otroške enciklopedije *Orbis sensualium pictus* (1658, 1686) češkega pedagoga Jana Amosa Komenskega za učenje slovenščine, nemščine in latinščine.

ANDREJA LEGAN RAVNIKAR, ALENKA JELOVŠEK: Ali je vpliv čakavca Jurija Juričiča na razvoj slovenskega

knjižnega jezika podcenjen? V prispevku je na 100 izbranih leksemih, ki so v 16. stoletju izpričani samo v Juričičevi *Postilli* (1578), analizirana kontinuiteta oz. diskontinuiteta besed v izbranih slovarskih virih do začetka 20. stoletja.

MITJA TROJAR: Slovenski metajezik in jezikoslovna terminologija v besedilnem kontekstu. V prispevku so obravnavani različni oblikovni in pomenski vidiki jezikoslovnega metajezika in terminologije ter opisana je semiotična in pomenska zgradba jezikoslovne terminologije.

NINA LEDINEK, MIJA MICHELIZZA: Diapazon stopenj determinologizacije leksemov v najnovjših splošnih razlagalnih slovarjih slovenščine, češčine in slovaščine. Prispevek obravnava redakcijo determinologizirane leksike v eSSKJ, primerjalno z enojezičnimi splošnimi razlagalnima slovarjema za češčino in slovaščino. Jedrni del prispevka se osredinja na identifikacijo diapazona stopenj determinologizacije leksemov na primeru eSSKJ.

MLADEN UHLIK, ANDREJA ŽELE: Zgradbe z zbirno-ločilnimi števnikami v slovenščini: sopostavitev s štokavščino in ruščino. Prispevek obravnava količinske zveze z zbirno-ločilnimi števnikami, npr. *troje vrat, troja vrata*. Opozarja na posebnosti rabe tovrstnih števnikov v slovenščini in jih kontrastivno sopostavlja s podobnimi količinskimi izrazi v štokavščini in ruščini.

DEJAN GABROVŠEK, DOMEN KRVI-NA: Nematična dopolnila s poudarkom na vezniku *ki* in kriterijih za njihovo določanje. Prispevek obravnava nematična dopolnila v slovenščini s poudarkom na vezniku *ki* in kriterijih, ki primere s tem veznikom uvrščajo med

nematična dopolnila. Predstavljene so zlasti temeljne lastnosti nematičnih dopolnil, po katerih jih razlikujemo od odvisnikov.

NATAŠA JAKOP, SAŠA BABIČ: Gospodarske podobe vsakdanjika v luči folklornih obrazcev. Prispevek obravnava odsev gospodarskih podob vsakdanjega življenja v folklornih obrazcih, kot so pregovori, frazemi in uganke. V analizi gradiva žanrsko različnih folklornih obrazcev so v ospredju trije ključni pojmi, povezani z gospodarskim vidikom vsakdanjika: blaginja, delo in hierarhija gospodarskih odnosov.

ROBERT GROŠELJ: Prvi posvetni leposlovni prevodi v zgodovini slovenske, hrvaške, srbske in bolgarske književnosti. Članek obravnava zgodnje prevode posvetnih leposlovnih besedil v zgodovini slovenske, hrvaške, srbske in bolgarske književnosti; obravnava temelji na obstoječih književnozgodovinskih in prevodoslovnih razpravah.

BORIS KERN, IRENA STRAMLJIČ BREZNIK: Kombinatorika izhodiščneга obrazila *-ati* v slovenščini. V članku je analizirana družljivost priponskih obrazil pri izsamostalniških, izpridevniških in izprislovnih stopenjskih tvorjenkah. Ob tem se je pokazalo, da besedovrstna pripadnost besedotvornega izhodišča v precejšnji meri zaznamuje tudi kombinatoriko priponskih obrazil, s čimer se je potrdila smiselnost ločene obravnave posameznih besedotvornih sestavov.

TATJANA BALAŽIČ BULC, VESNA POŽGAJ HADŽI: Glagoli kot retorični elementi za izražanje avtorjeve prezenze v izvlečkih znanstvenih člankov v slovenščini in hrvaščini. Članek obravnava rabo glagolov kot retoričnih

elementov za izražanje avtorjeve prezenze v slovenskih in hrvaških izvlečkih znanstvenih člankov. Osredotoča se na rabo osebnih in neosebnih glagolskih oblik v izvlečkih v slovenščini in hrvaščini.

VESNA MIKOLIČ: Intenziteta jezika in (ne)nasilna komunikacija v južnoslovanskih jezikih. Članek proučuje naklonskost in intenziteto jezika v južnoslovanskih jezikih (slovenščini, bosanščini, hrvaščini, srbsčini in črnogorščini). Raziskava na osnovi korpusnega pristopa izhaja iz teoretskih izhodišč pragmatike in medkulturne pragmatike.

HOTIMIR TIVADAR: Sistemska opredelitev fonema /t/ v današnji slovenščini glede na druge slovanske jezike. Razprava s primerjalno analizo različnih jezikoslovnih opredelitev fonema /t/, nove opredelitve sistemskega položaja pretrganega slovenskega dlesničnega soglasnika in ponazoritve današnjega izgovora /t/ v slovenskem jeziku z instrumentalnimi meritvami natančno definira ta pretrgani jezični fonem in aktualizira soglasniško artikulacijsko-akustično opredelitev soglasnikov.

MLADEN UHLIK IN JANJA KOCKOVÁ sta predstavila prispevek Raznolikost funkcij sedanjiških oblik dovršnikov v slovanskih jezikih, ki je nastal v sodelovanju nemških, čeških, poljskih in slovenskih jezikoslovcev. Prispevek na podlagi korpusnega gradiva obravnava različne vloge sedanjiških oblik dovršnikov v slovenščini, bolgarščini, češčini in ruščini, zlasti v kontekstih, kjer se uporabljajo v naklonskih, habitualnih ali prihodnjiških kontekstih. Ena glavnih ugotovitev je, da slovenščina izstopa kot jezik, v katerem

imajo sedanjške oblike dovršnikov prihodnjiško rabo najredkeje.

MLADEN UHLIK je predstavil prispevek Znanstvene in pedagoške monografije, posvečene tujim slovanskim jezikom v Sloveniji. Posebej je izpostavil razmerje med raziskovalnimi in didaktičnimi monografijami ter vpliv znanstvenih raziskav na poučevanje slovanskih jezikov v slovenskem izobraževalnem prostoru.

V kongresni program so bili vključeni še naslednji referati tujih raziskovalcev, ki so povezani s slovenskim jezikom:

JELENA KONICKA (Filološka fakulteta Univerze v Vilni, Litva) je predstavila prispevek Biblična frazeologija v ruščini in slovenščini: funkcionalni, pomenoslovni in jezikokulturni vidik.

KATHARINA TYRAN, LISA RIEGER IN URSULA DOLESCHAL (Univerza v Celovcu) so predstavile prispevek Ublagovljenje manjšinskih jezikov v Avstriji: slovenščina in gradiščanska hrvaščina.

PILA MALINKA (Filozofska fakulteta Univerze Eberharda Karla v Tübingenu, Nemčija) je predstavila raziskavo Vidska raba pri izražanju večkratnih dejanj v rezijanščini.

HEINRICH PFANDL (Univerza v Gradcu) je predstavil prispevek Razglednice slovenskega ozemlja v Avstro-Ogrski: Jezikovni vidik. Ljubljana in Maribor.

4 Prispevki v okviru tematskega bloka Komisije za slovansko besedotvorje

Komisija za slovansko besedotvorje velja za eno najaktivnejših komisij, ki

delujejo v okviru MSO. Njena znanstvena srečanja so organizirana vsako leto v eni od držav, ki jih zastopajo posamezni člani. Tudi v času kovida njeno delovanje ni bilo okrnjeno, saj so bile vsakoletne konference organizirane virtualno.

Zasedanje Komisije za besedotvorje, ki je potekalo 28. 8. 2025, je bilo namenjeno pregledu narejenega v obdobju med letoma 2018 in 2025 ter načrtanju smernic za delo v prihodnje. Udeležilo se ga je 21 članic in članov komisije, vodila pa ga je njena predsednica Rajna Dragičević. V tem obdobju je bilo organiziranih pet mednarodnih znanstvenih konferenc, posvečenih besedotvornim vprašanjem v slovanskih jezikih: Minsk 2019, Varšava 2020, Prešov 2021, Ohrid 2023 in Ljubljana 2024. Konferenca leta 2022 v Pragi je bila zaradi ruskega napada na Ukrajino odpovedana, vendar so organizatorji izdali monografijo s prijavljenimi prispevki. Na zadnjih dveh MSO so člani komisije prijavi in izvedli dva tematska bloka, objavljenih je bilo osem zbornikov oz. monografij (monografija z lanskoletne konference v Ljubljani z naslovom *Stopenjsko besedotvorje v slovanskih jezikih* pa bo objavljena do konca leta 2025), med letoma 2022 in 2023 je bilo izvedenih kar 14 spletnih predavanj vseh članov ali članic iz komisije (med njimi sta svoje raziskave predstavila tudi Irena Stramljič Breznik in Boris Kern). V letu 2026 je predvideno konferenčno srečanje v Sofiji, v organizaciji Cvetanke Avramove z Univerze sv. Klimenta Ohridskega.

Kot je bilo omenjeno, je pomembna tradicija Komisije, da v okviru mednarodnih slavističnih kongresov

vsakokratno organizira tudi lastne tematske bloke. V preteklosti sta jih organizirala prejšnji predsednik komisije Aljaksandr Lukašanec ali takratna tajnica Elena I. Koriakowcewa.

Zato je trenutna predsednica Komisije, Rajna Dragičević, tudi za pariški kongres prevzela vsebinsko organizacijo, prijavo tematskega bloka, uredništvo in izdajo zbornika z naslovom *Besedne družine v slovanskih jezikih: sistemskost tvorbene produktivnosti*, ki ga je izdala Zveza slavističnih društev Srbije (2025).

Prispevki so bili uvrščeni po abecednem redu avtorjev.

CVETANKA AVRAMOVA (Sofija, Bolgarija): O nekaterih spornih vprašanjih pri umeščanju besed v besedno družino. Raziskava se osredotoča na nekatere temeljne probleme, povezane z natančnim določanjem razmerij med izpeljavo in motivacijo znotraj besedne družine. Čeprav so bile te teme v znanstveni literaturi večkrat obravnavane, med raziskovalci še vedno ni enotnega stališča. Na podlagi analize izbranih abstraktnih samostalnikov s pripono *-cmb(o)//-stvi/- (c)tví// -stv(o) /-(c)tv(o)* v slovanskih jezikih avtorica odpira vprašanje morebitnega neskladja med izpeljavo (kot formalno možnostjo tvorjenja besede iz druge sorodne besede) in motivacijo (kot semantično pogojenostjo pomena ene besede z drugo). Razprava se dotika tudi pojava t. i. večkratne motivacije in večplastne besedotvorne strukture, pri čemer je razumevanje teh pojavov ključno za natančno umeščanje posameznih besed v besedno družino ter za opredelitev sistemskih odnosov med njimi.

RAJNA DRAGIČEVIĆ (Beograd, Srbija): Tvorbena veriženja izpeljank v

srbskem jeziku (na gradivu *Semantičko-derivacionog rečnika srbskog jezika*). V prispevku je predstavljena analiza besednih družin s somatizmi, obravnavanimi v *Semantično-besedotvornem slovarju srbskega jezika*. Avtorica prikazuje besedotvorno zmožnost somatizmov z vidika številila izpeljank, nastalih s sufiksacijo, in jih razvršča v tematske skupine. Ugotovljeno je, da med izpeljankami prepričljivo prevladujejo samostalniki s subjektivno oceno – torej deminutivi in augmentativi. Analiza pomenov teh samostalnikov razkriva, da njihova številčnost v okviru besednih družin izhaja iz bogate polisemije. V sklepu je poudarjeno, da imajo deminutivi in augmentativi, še zlasti pa prvi, ključno vlogo ne le v okviru besednih družin somatizmov, temveč tudi v celotnem leksikalnem sistemu srbskega jezika.

NICOL JANOČKOVÁ (Bratislava, Slovaška): Izštevniške besedne družine v slovaščini.

Prispevek obravnava besedno družino, opredeljeno kot strukturo iz različnih tvorjenk, ki jih povezuje skupni koren in so razporejene v besedotvorne verige in paradigme. Posebna pozornost je namenjena zlasti glavnim števnikom, ki so tvorbeno zelo produktivni. Števniki motivirajo predvsem samostalniške (*pätica, piatak*), redkeje pridevniške (*pätinový*) in glagolske (*trojity*) tvorjenke. Prispevek je tako usmerjen v analizo izštevniške tvorbe slovaščine, s poudarkom na njenih strukturnih in pomenskih značilnostih.

LARISA KYSLIUK (Kijev, Ukrajina): Dinamika besedne družine v sodobnem ukrajinskem jeziku. Avtorica v prispevku obravnava posodabljanje

leksikona ukrajinskega jezika z vidika vloge besedotvornih enot kot glavnega vira jezikovnega obnavljanja, kar je značilno tudi za druge slovanske jezike. K dinamiki procesov v sodobnem (sinhronem) besedotvorju je mogoče pristopati na dveh ravneh opazovanja: notranje dinamike (razvoj znotraj posamezne besedne družine) in zunanje dinamike (prehajanje besednih družin enega tipa v drugega). Ugotovljeno je, da je notranja dinamika značilna za besedne družine, ki temeljijo predvsem na domačih ali starejših izposojenkah. Zunanja dinamika pa razkriva procese, prek katerih prevzeto besedišče vstopa v sistem in pridobiva besedotvorno produktivnost v ukrajinskem jeziku.

ELENA I. KORIAKOWCEWA (Siedlice, Poljska): Produktivnost hibridnih izpeljank v času globalizacije: vpliv družbenih in sistemnih dejavnikov na razvoj novih besedotvornih modelov.

Članek obravnava pojem produktivnosti kot enega temeljnih konceptov sodobne derivatologije ter se osredotoča na interpretacijo besedotvornih procesov, ki vključujejo nove afikse, prevzete iz t. i. globalne angleščine. Raziskava določa merila za oceno rezultatov teh procesov v sodobni ruščini, poljščini in češčini. Analiza intra- in ekstralingvističnih dejavnikov, ki vplivajo na sistemsko produktivnost novih besedotvornih tipov, vodi do ugotovitve, da je notranja sposobnost besedotvornega sistema za tvorbo hibridnih neologizmov le eden izmed dejavnikov. Ključni vpliv na produktivnost imajo predvsem zunajjezikovni dejavniki, kot sta jezikovno-kulturna interferenca in avtoriteta določenih medijskih kanalov, ki delujejo kot

glavni posredniki neologizmov. Ti odražajo sociokulturne, kognitivne in komunikacijske prioritete v dobi globalizacije.

ALJAKSANDR LUKAŠANEC (Minsk, Belorusija): Zloženke v besedni družini in vprašanje prekrivanja med besednimi družinami. Prispevek, zasnovan na gradivu beloruskega jezika, obravnava več vidikov zloženek v strukturi besedne družine. Analiza se osredotoča na: (a) mesto zloženek v hierarhiji besedotvornih stopenj, njihovo razvrstitev po besednih vrstah ter možnosti nadaljnjega tvorjenja iz njih; (b) posebnosti formalnih in semantičnih motivacijskih razmerij, kot so večkratna motivacija in vključevanje posamezne zloženke v več besednih družin; (c) besedotvorni status zloženek in njihovih izpeljank v okviru besedne družine; (d) strukturo in leksikalno sestavo besednih družin, ki vključujejo nove zloženke; ter (e) vprašanje, ali je smiselno izločiti zloženke v samostojne besedne družine.

MAGDALENA PASTUCH (Katovice, Poljska): Besedne družine latinizmov v poljščini. Avtorica predstavlja besedotvorno dejavnost in semantično variabilnost najstarejših latinskih izposojenk v poljščini, pri čemer je analiza izvedena na primeru leksemov *natura*, *pasja* in *afekt*. Raziskava proučuje razmerje med pomenom v izvornem jeziku in njegovim prevzetim pomenom v poljščini, stabilnost in spremembe semantične vrednosti ter vpliv središčne enote besedne družine na semantične premike in stopnjo utrjenosti izposojenke v jeziku. Ugotovljeno je, da latinske izposojenke sprva vstopajo v poljščino kot monosemne enote, vendar z razvojem

jezika pridobivajo nove pomene, pri čemer ohranjajo osrednjo semantično dominantno, povezano z izhodiščnim latinskim pomenom. Avtorica v prispevku metodološko povezuje besednodružinsko analizo, utemeljeno v ukrajinski besedotvorni šoli, z zgodovinsko-semantično metodo, zasnovano na analizi rabe v besedilnih virih, pri čemer raziskava temelji na slovarjih in korpusih stare poljščine.

IRENA STRAMLJIČ BREZNIK (Maribor, Slovenija): Ustreznost strojno izluščenih štiripriponskih izpridevniških besedotvornih nizov iz učne množice BSSJ. V raziskavi je predstavljena ustreznost štiristopenjskih priponskih nizov s pridevniškim izhodiščem, ki so bili prepoznani s strojnim luščenjem podatkov iz SSKJ in baze *Sloleks* po modelih iz učne množice, ki jo je predstavljal poskusni besednodružinski slovar z iztočnicami na črko b (BSSJ 2004). Na konkretnih primerih je bilo ovrednoteno, v kolikšni meri sta pri novih avtomatsko najdenih kandidatkah skladni zunanja formalno (morfemsko) izražena struktura in notranja (besedotvornopomenska) logična tvorbeni pot. Iz predstavljenih primerov izhaja, da bo za izboljšanje strojne prepoznavne tvorjenk po naučenih modelih vsaj v tej fazi potrebnega še veliko dodatnega ročnega pregleda in odstranjevanja napačno posplošenih vmesnih faz tvorbe in s tem obratnega zaporedja v priponskih nizih, s čimer se navadno ne samo skrajša dolžina priponskega niza, ampak tudi stopnja tvorbe.

Sklenemo lahko, da je 17. Mednarodni slavistični kongres potekal nad vse uspešno. Slovenska delegacija se je izkazala z dobro zastopanostjo in

kakovostnimi ter aktualnimi raziskavami s področja slavistike in slovenistike.

VIRI IN LITERATURA

17. Mednarodni slavistični kongres v Parizu. Na spletu. *XVIIe congrès international (extraordinaire) des slavistes: livre des résumés. 1, Linguistique*. Pariz: Institut d'études slaves. https://mks-paris.sciences-conf.org/data/pages/Linguistique_1.1_1.8_OK.pdf.

Rajna Dragičević (ur.) 2025: *Деривациона гнезда у словенским језицима: системност творбене продуктивности*. XVII међународни конгрес слависта (Париз, 25–30. VIII 2025). Тематски блок. Београд: Савез славистичких друштава Србије. 180 стр.

Slavistična revija. Kongresna številka 73/2 (2025) <https://doi.org/10.57589/srl.v73i2>.

Irena Stramljič Breznik,

*Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru,
irena.stramljic@um.si*

Mladen Uhlik,

*Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani,
Inštitut za slovenski jezik ZRC SAZU,
mladen.uhlik@ff.uni-lj.si*

PLETERŠNIKOV DAN 2025 IN SIMPOZIJ IMENITNOST SLOVENŠČINE STO LET PO PLETERŠNIKU (Pišce, 22. 9. 2025)

Letošnji Pleteršnikov dan, ki je v Pišecah potekal 22. septembra, je na povezavo z največjim slovenskim